

have forlangt her i vort Forslag, skulde udrede et halvt Aars Afgift, og at Landarbejderen ligeledes skulde have sin Jord til Brug og ikke til Eje. Der fremkom senere et Forslag fra det ærede Medlem for Esbjerg (Bluhme), der gik i samme Retning, idet det gik ud paa at overlade Landarbejderen Jorden til Brug mod, at Landarbejderen selv havde Midler til at skaffe sig en Ko, et Faar og Inventar, altsaa ogsaa en mindre Udbetaling. I Landbokommissionen, som blev nedsat til at tage dette Spørgsmaal under Overvejelse, kom denne Tanke ogsaa frem. Der blev, som ærede Medlemmer ville vide, nedsat et Udvalg til nærmere at formulere Forslaget, og det er mig bekendt, at dette Udvalgs 3 første Forslag, som altsaa fremkom til Kommissionens Overvejelse, alle gik i Retning af at overlade Landarbejderen Jorden til Brug og ikke til Eje. Endvidere skal jeg henvise til, at der under Sagens Behandling i 1896—97 fra et Udvalgsmindretal her i Salen paa 3 Medlemmer i Betænkningen blev udtalt fuldt ud Tilslutning til denne Tanke, idet dette Mindretal siger i Betænkningen Tillæg B. Sp. 1111, at det „finder ikke, at Lovforslagets Formaal, paa billige Vilkaar at skaffe Jord til Landarbejderne, kan naas paa det af Regeringen foreslaaede og af Flertallet tiltraadte Grundlag, nemlig Selveje, men maa hævde som sin Opfattelse, at denne store og betydningsfulde Opgave kun til fulde og til virkelig Gavn for Landarbejderne kan løses gennem Indførelsen af Stats- eller offentlig Fæste og ved større Tilskud fra Statens Side“. Altsaa se vi, at i det Udvalg, som blev nedsat angaaende Forslag til Lov om Tilvejebringelse af Jord til Landarbejdere, har af de 15 Medlemmer i hvert Tilfælde de 4 — idet ogsaa jeg stod paa det samme Standpunkt — fuldt ud og endda med ret skarpe Udtryk sluttet sig til Tanken om at overlade Landarbejderne Jordlodden til Brug. Der er altsaa fremkommet Tilslutning hertil her i Salen fra den lovgivende Magts Side, altsaa fra en anden Side end fra Landarbejderne selv; men ogsaa fra Landarbejdernes Side er der fremkommet Tilslutning til denne Tanke; jeg skal nævne, at dansk Landarbejderforbund, som i sin Tid omfattede en meget stor Mængde Landarbejdere her paa Sjælland, indsendte en Adresse til Landbokommissionen, hvori den udtalte sig for, at Landarbejderne maatte faa Jorden til Brug, idet der klargjordes, at kun derved kunde disse Lodder virkelig tilegnes af den dygtige og flittige Landarbejder. Altsaa ogsaa fra Land-

arbejdernes egen Side, fra den Organisation, som nærmest maatte sige noget i denne Sag, fremkom der Tilslutning til Tanken. Efter den Opfattelse, jeg har, og som jeg altsaa ikke er ene om at have, maa det saaledes i det store og hele være heldigere for Landarbejderne, at de faa Jorden til Brug end til Eje, og denne Tanke have vi altsaa nedlagt i det Forslag, vi have fremlagt paa Tingets Bord.

Det andet Spørgsmaal, jeg opkastede, om Samfundet vilde være udsat for noget Tab ved at overlade Landarbejderne Jorden til Brug, skal jeg nu komme til. Jeg skal da gøre opmærksom paa en Ejendommelighed, Jorden har fremfor andre Produktionsmidler, nemlig den, at Jorden ikke taber, men vinder i Værdi ved at bruges paa forsvarlig Maade. Ethvert andet Produktionsmiddel vil efterhaanden ved Brug ødelægges, et Værktøj vil slides, en Maskine vil slides, og efterhaanden som Tiden gaar, vil det forfalde af Ælde og ødelægges. Derfor vil man, naar man udlejer et hvilket som helst andet Produktionsmiddel end Jorden, være nødt til foruden Renten af den Kapital, som staar deri, tillige at beregne en vis Sum til Fornylse. Anderledes med Jorden. Den ikke alene vedligeholdes ved Brug, men ved forsvarlig Brug forbedres den efterhaanden, og derfor vil man være i Stand til at kunne udleje eller bortfæste den, overlade den til Brug paa Vilkaar, som fravige de Principper, man ellers maa følge. Under dette Synspunkt er det klart, at Jorden vil være bedre tjent med en fattig og dygtig Arbejdskraft end med en velhavende og slet, og at Samfundsvelstanden vil stige, efterhaanden som Jorden bruges paa forsvarlig Maade. Det ærede Medlem for Stege (Bojsen) udtalte det i 1896, under Behandlingen af Lovforslaget om Jordlodder paa en ret klar Maade, og jeg tillader mig at gengive hans Ord — ærede Medlemmer ville læse dem i Rigsdagstidende. Sp. 1961. Han sagde: „Der er ingen Grænse for Intensiteten af Jordbrugets Drift. Naar man virkelig har Forstand derpaa og har de fornødne Midler dertil, er der ingen Grænse for, hvad der kan bringes ud af selv den mindste Jordlod.“ Men naar dette er Tilfældet, at Dygtighed og Midler forhøje Produktionen i stedse stigende Grad — og der er jeg til en vis Grad enig med det ærede Medlem — se vi ikke nogen Fare ved at overlade Landarbejderne Jorden til Brug eller med andre Ord give den dygtige Arbejdskraft, vi have ude paa Landet, Midler til at kunne forhøje Jordens Værdi